

Številka: U-I-99/17-12

Datum: 6. 10. 2017

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Ludvika Klavs, Radeče, in drugih, ki jih zastopa Ludvik Klavs, Radeče, na seji 6. oktobra 2017

sklenilo:

Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti prvega odstavka 16. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 44/14, 102/15, 23/17 in 40/17) se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

1. Pobudniki (ustanovitelja in poslovodni osebi zavodov ter zavodi) izpodbijajo prvi odstavek 16. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (v nadaljevanju ZPIZ-2), po katerem se obvezno zavarujejo osebe, ki so družbenice ali družbeniki oziroma delničarji gospodarskih družb, ustanovljenih v skladu s predpisi v Republiki Sloveniji, oziroma ustanoviteljice ali ustanovitelji zavodov ter zadrug in so poslovodne osebe, če niso zavarovane na drugi podlagi. Zatrjujejo neskladje izpodbijane določbe s številnimi določbami Ustave in Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – v nadaljevanju EKČP), s 1. členom Prvega protokola k EKČP in s številnimi določbami Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17 – KZ-1).

2. Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti lahko da, kdor izkaže svoj pravni interes (prvi odstavek 24. člena Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS). Po drugem odstavku navedenega člena je pravni interes podan, če predpis ali splošni akt, izdan

za izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj. Po ustaljeni ustavnosodni presoji mora biti pravni interes neposreden in konkreten, morebitna ugoditev predlogu pobudnika pa mora privedi do izboljšanja njegovega pravnega položaja.

3. Izpodbijana določba ne učinkuje neposredno. Lastnost zavarovanca ugotavlja Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v postopku, kot ga urejata ZPIZ-2 in Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list RS, št. 111/13 in 97/14 – ZMEPIZ-1). Sodno varstvo zoper odločitve Zavoda pa je v skladu z določbami Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (Uradni list RS, št. 2/04 in 10/04 – popr. – ZDSS-1) zagotovljeno v socialnem sporu. Ustavno sodišče v takih primerih šteje, da se lahko pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti vloži šele po izčrpanju pravnih sredstev zoper posamični akt, izdan na podlagi izpodbijanih predpisov, hkrati z ustavno pritožbo, pod pogoji iz 50. do 60. člena ZUstS. To stališče Ustavnega sodišča je obrazloženo v sklepu Ustavnega sodišča št. U-I-275/07 z dne 22. 11. 2007 (Uradni list RS, št. 110/07, in OdlUS XVI, 82). Iz razlogov, navedenih v citiranem sklepu, pobudnika, za katera je Zavod v opisanem postopku ugotovil, da imata lastnost zavarovanca obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja v skladu z izpodbijano določbo, ne izkazujeta pravnega interesa za začetek postopka za oceno njene ustavnosti. Iz navedenega razloga je Ustavno sodišče njuno pobudo zavrglo.

4. Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti izpodbijane določbe vlagajo tudi zavodi, katerih ustanovitelja in poslovodni osebi sta prej obravnavana pobudnika. Izpodbijana določba se nanje neposredno ne nanaša. Z morebitno ugoditvijo njihovi pobudi se zato njihov položaj ne bi izboljšal. Ker glede na navedeno tudi ti pobudniki ne izkazujejo pravnega interesa za začetek postopka za oceno ustavnosti izpodbijane določbe, je Ustavno sodišče zavrglo pobudo tudi v tem delu.

5. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretjega odstavka 25. člena ZUstS in prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10 in 56/11) v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Rajko Knez, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Sklep je sprejelo soglasno.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica